

منازل و انوار
الحق

www.ketab.ir

سرشناسه عنوان و نام پدیدآور مشخصات نشر مشخصات ظاهری فروست شابک	رضایی، عبدالعلی، ۱۳۳۹ - مهندسی تمدن اسلامی (موانع و الزامات) / عبدالعلی رضایی قم: کتاب فردا، ۱۳۹۱. ۴۵۵ص. جدول. فرهنگ و تمدن: ۱. ۹۷۸-۶۰۰-۶۳۷۵-۰۹-۰
رتبه‌بندی کتاب رتبه‌بندی دیوینی شماره کتاب‌شناسی ملی	فیفا تمدن اسلامی ۱۳۹۱ م ۶ / ۹ / ۳۵ / ۶۲ DS ۱۰۹ / ۰۹۶۷۱ ۲۷۲۸۰۴۰
مهنت‌های قلمی موانع و الزامات	
نویسنده طراح جلد ناشر مشخصات نشر قیمت شابک	عبدالعلی رضایی مجتبی مجلسی کتاب فردا چاپ اول زمستان ۱۳۹۱ ۱۱۰۰ نسخه ۱۵۷۰۰۰ ریال ۹۷۸-۶۰۰-۶۳۷۵-۰۹-۰
کتاب فردا قم، خیابان معلم، میدان روح الله، نبش کوچه ۱۷، پلاک ۳ تلفن: ۰۲۵۱۷۷۴۶۹۹۲ صندوق پستی: ۳۷۱۵۵-۸۱۳۷	 Farzaneh Book
فروش اینترنتی www.BookRoom.ir	بخش کتاب فردا ۰۲۵۱۷۷۴۶۹۹۲ آفتاب پنهان ۰۹۱۹۲۵۱۱۰۲۶

کلیه حقوق مادی و معنوی و هنری اثر برای ناشر محفوظ است ©

فهرست

دیباجه/ ۱۵

پیشگفتار/ ۱۷

مقدمه/ ۲۱

۲۱	ضرورت مهندسی تمدن اسلامی
۲۲	جریان الگوی اقتباس در بین فرهنگ پژوهان
۲۳	تحقیر همه جانبه توحید در روش و منش تمدن مادی
۲۶	ناکارآمدی مدل های مادی در پاسخ گویی به نیازهای بشری
۲۶	افول جذابیت شعارهای تمدن مادی
۲۷	اهداف مهندسی تمدن اسلامی
۲۷	ایجاد زمینه تحقق آرمان های دینی از طریق تمدن سازی
۲۸	ضرورت تمدن اسلامی از پایگاه نیازهای انقلاب اسلامی
۲۸	جهانی سازی اسلامی در برابر جهانی شدن غربی
۲۹	تعریف مهندسی تمدن اسلامی
۲۹	لزوم توجه به عوامل دوگانه در تعریف
۲۹	فلسفه تکامل و فلسفه شدن، مهم ترین عوامل برونزا و درونزا
۳۰	موضوع مهندسی تمدن اسلامی
۳۰	فلسفه شدن، محور هماهنگی سه منطق
۳۰	سه دیدگاه موجود در خصوص تمدن اسلامی

۶ ■ مهندسی تمدن اسلامی؛ الزامات و موانع

- ۳۱ دیدگاه اول) ضرورت اداره جامعه اسلامی بر اساس فقه سنتی؛ فقه فردی
۳۱ دیدگاه دوم) ضرورت اداره جامعه اسلامی بر اساس فقه پویا
۳۱ دیدگاه سوم) ضرورت اداره جامعه اسلامی بر اساس فقه حکومتی؛ فقه اجتماعی
۳۳ الزامات قطعی مهندسی تمدن اسلامی
۳۳ اول) ضرورت ترجمه کیف به زبان کم
۳۴ دوم) ضرورت تأسیس مفاهیم جدید به عنوان سرپل حضور ارزش‌ها در جامعه
۳۵ فلسفه و منطق، بستر تولد مفاهیم و معادلات
۳۷ سوم) ضرورت هماهنگی سه نهاد حوزه و دانشگاه و دولت در اقامه تمدن نوین
۳۸ چهارم) ضرورت تأسیس بانک توسعه اطلاعات اسلامی
۳۹ پنجم) ضرورت طراحی مدل انتقال برای گذر از وضع موجود به مطلوب
۴۰ تأثیر مدل انتقال در ارتقای ظرفیت اجتماعی

فصل اول: مبانی / ۴۱

- ۴۳ تبیین ارکان و لوازم مهندسی تمدن‌سازی اسلامی
۴۴ تفاوت ماهوی اقتباس و تقلید به مهندسی و تأسیس
۴۶ تفاوت نظام نیاز و ارضاء، دلیلی بر ضرورت مهندسی تمدن نوین
۴۷ ضرورت ملاحظه خاستگاه، پایگاه و جایگاه تمدن مادی
۴۹ فناوری موجود، محصول مبانی و مفاهیم مادی
۵۰ تغایر مبانی علوم مادی با مبانی توحیدی
۵۲ نگاهی به تاریخچه رنسانس
۵۲ اومانیزم، لیبرالیسم و راسیونالیسم، اصول حاکم بر مدرنیسم
۵۳ وحی‌گریزی، اصل مشترک تمامی مکاتب مادی
۵۴ ضرورت رویکرد جدید بشر در ایجاد پیوند تبعده و تعقل
۵۶ ترویج تفکر تجربی و جهان‌بینی مکانیکی در رنسانس
۵۶ دئیسم، نمادی از چهره رنسانس علمی
۵۷ شاخه‌های تفکر دئیستی در علوم مادی
۵۸ سکولاریسم و لائیسم، معلول نظریه دئیسم
۵۹ دخالت ندادن دین در روابط اجتماعی، وجه اشتراک تحجر و تجدد
۶۲ خودبنیادی عقلی، سکه رایج رنسانس و نمودی از وحی‌گریزی
۶۳ نگاهی گذرا به تفکرات فلسفی قرون ۱۸-۲۰
۶۵ تکیه دین بر عقل عملی انسان، نمودی دیگر از فلسفه مادی
۶۶ انقلاب صنعتی، معلول پیشرفت چشمگیر علمی در قرن ۱۹
۶۸ قرن بیستم، اوج شکاف در میان اصول موضوعه‌های علمی و دینی
۶۹ قرون ۱۸-۲۰؛ دوران پیدایش، تغییرات و تکامل مدرنیته
۷۰

- ۷۳ تفاوت دوران گذار با دوران تثبیت علمی
۷۳ تحجّرستیزی، وجه مثبت انقلاب رنسانس
۷۵ نقش کارآمدی مفاهیم مادی در موفقیت رنسانس
۷۶ کارآمدی مفاهیم دینی، ملاک اقامه تمدّن الهی
۷۷ نتیجه گیری
۸۰ شیوه‌های مقابله تمدّن مادی با مظاهر توحید و فرهنگ تشیع
۸۲ نقش چرخه تولید، توزیع و مصرف علم
۸۳ عدم انفکاک مشروعیت دینی از مقبولیت اجتماعی
۸۴ ضرورت بازخوانی تعریف و حدود مناسک پرستش در اسلام

فصل دوم: مبانی/ ۸۷

- ۹۱ نقش مدل انتقالی کارآمد در پیوند دو وضع موجود و مطلوب
۹۲ ضرورت تبدیل مفاهیم نظری به مفاهیم سازه در دوران انتقال
۹۵ کارآمدی مدل انتقال در ترسیم مقاطع دوران گذار
۹۷ دوران انتقال همان دوران التقاط، با جهت گیری توحیدی
۹۷ مبانی مبناسازی تمدّن اسلامی
۹۷ شمولیت مدل انتقال بر سه مدل تولید حکم، معادله و برنامه
۹۹ بررسی اجمالی رابطه علم و فلسفه و دین
۱۰۰ رابطه هدف نهایی خلقت و علم و دین
۱۰۱ نقش پرستش‌ها درباره علم و فلسفه و دین
۱۰۳ دو نگاه متفاوت به مبنا و پایگاه علم دین در قبل و بعد از رنسانس
۱۰۴ تحجّر و تجدد، معلول غفلت از نقش علم و دین در جامعه‌پردازی
۱۰۵ نقش مطلق گرایی و شک پرستی در ایجاد تحجّر و تجدد
۱۰۷ اثر تبیین رابطه معارف بشری و دین در تحدید تحجّر و تجدد
۱۰۸ ضرورت پاسخ گویی به بحث جهت‌داری علوم و اثر آن در مادی‌سازی تمدّن
۱۱۰ اثبات جهت‌داری علوم بر پایه نظریه کشف
۱۱۰ تأثیر بی‌بدیل اختیار در نوع طراحی و گزینش مبنا، قانون و محصول
۱۱۱ تأثیر اختیار در تناسبات کشف، دلیلی بر جهت‌دار بودن علوم
۱۱۲ تعامل دائمی انگیزه و قانون
۱۱۳ تحلیل نیاز مشترک در مؤمن و ملحد
۱۱۵ تفاوت در نظام اولویت‌ها، دلیلی بر تفاوت در نظام نیاز و ارضاء
۱۱۷ مخالفت با نظریه جهت‌داری علوم؛ تاریخچه و ریشه‌ها
۱۱۸ اشاعه تفکر یونانی در علوم اسلامی، از علل ناکامی مسلمانان در تولید علم
۱۱۹ سه نگاه متفاوت به نحوه تولید علم و نظریه‌پردازی اسلامی
۱۲۲ رابطه ثابت و متغیر با علم و فلسفه و دین

- ۱۲۲ تفاوت تعریف «چیستی امر ثابت» در دو دیدگاه الهی و مادی
- ۱۲۴ دین؛ جهت دهنده معارف فلسفی و علمی بشر
- ۱۲۵ تفاوت متغیر اصلی در معرفت شناختی توحیدی و الحادی
- ۱۲۷ تعریف امر ثابت و قوانین متغیر
- ۱۲۸ مشروط بودن پیدایش قدرت، به طراحی مفاهیم و معادلات کاربردی
- ۱۳۰ تبیین رابطه علم و دین و تأثیر آن در کالبدشکافی ارکان تمدن‌ها
- ۱۳۱ فلسفه و علم دین مدار، ابزار اداره دینی جامعه
- ۱۳۲ دین جامع، هادی فطرت و عقل و غریزه انسان
- ۱۳۶ بیان دیدگاه دو گروه درباره مکانیزم حضور دین در عرصه عمل
- ۱۳۸ تفاوت دو دیدگاه در خصوص تسالم یا تعارض مبانی علم و دین
- ۱۴۱ تقسیم تاریخ بشری به سه دوره الحاد، التقاط و ایمان بر اساس فلسفه تاریخ الهی
- ۱۴۳ برخی از علل نادانان در تعریف پایگاه عقل بر اساس وحی
- ۱۴۵ ضرورت تبعیت نقل از وحی در جامعه پردازی الهی
- ۱۴۷ دوران حجت موعود (A) عصر حاکمیت جهت معهود
- ۱۴۹ نقش مدل جامع و کارآمد در تکامل فردی، اجتماعی و تاریخی بشر
- ۱۴۹ تاریخ؛ آینده دار اختیار بشری در ستر کمالی
- ۱۵۱ اطلاق ناپذیری وجود مخلوق
- ۱۵۳ مواجهه حق و باطل، رویارویی دو ساختار مدرم
- ۱۵۳ تقابل تاریخی دو جناح، لازمه توسعه قرب
- ۱۵۴ تأسیس دو فلسفه تاریخ و علم، پیش درآمد جنبش نرم افزاری
- ۱۵۵ چارچوب کلان جنبش نرم افزاری
- ۱۶۲ ارزش، بینش و دانش، ارکان تمدن الهی و مادی
- ۱۶۴ تمدن، حاصلی تقوم سه رکن ارزش، بینش و دانش
- ۱۶۵ اختلاف جایگاه ابعاد سه گانه در تمدن های الهی، التقاطی و الحادی
- ۱۶۶ مشروعیت، معقولیت و مقبولیت، سه مرحله مهندسی و توسعه مدنی
- ۱۶۷ اختلاف در تعریف مشروعیت در دو منظومه الهی و الحادی
- ۱۶۸ نقش نقل و عقل و حس در تکوین مراحل تمدن الهی
- ۱۷۱ ماهیت پایگاه تکامل هم بستگی، هم فکری و هم کاری اجتماعی
- ۱۷۱ باید و نباید، جزء ضروری تمدن مادی یا الهی
- ۱۷۲ جهت داری علوم بیانگر حاکمیت ارزش بر بینش و دانش
- ۱۷۴ تعریف باید و نباید در حوزه ارزش ها
- ۱۷۵ جنگ تمدن ها؛ نمایه ای از تقابل بایدها و نبایدهای گوناگون
- ۱۷۷ توسعه تمدن مادی، محصول انقلاب دانش محور
- ۱۷۸ حق و باطل، معیار صحت دیدگاه ارزش مدار
- ۱۷۹ «...»

- ۱۸۲ انگیزه، موتور محرک اندیشه و رفتار انسانی و مخاطب اولیه وحی
- ۱۸۳ تفاوت جایگاه سه درک حالی، عقلی و تجربی
- ۱۸۴ مدل؛ محصول فهم عقلی در حوزه بینش
- ۱۸۶ مهندسی تمدن اسلامی، نیازمند ارزش و بینش و دانش دینی
- ۱۸۷ اخلاق؛ نقطه آغاز حرکت فرد و جامعه
- ۱۹۰ معنای ایمان محوری در حوزه تمدن سازی
- ۱۹۱ نقش فقه، فلسفه و علوم کاربردی در مهندسی تمدن اسلامی
- ۱۹۲ ناهماهنگی جهات حاکم بر سه مفهوم موجود در جامعه اسلامی
- ۱۹۳ ضرورت تبدیل کیف پرستش به کم پرستش، در حوزه مفاهیم الهی
- ۱۹۴ تعدد مبنا، چالش تاریخی حوزه مفاهیم و ساختارها و محصولات الهی
- ۱۹۵ مفاهیم؛ پایگاه تفاهم اجتماعی
- ۱۹۶ علوم؛ زاینده پیش فرضها و مفاهیم مادی و الهی
- ۱۹۸ نقش تمدن در توسعه هوی یا تقوی
- ۲۰۰ مدرنیته التقاطی، گذرگاه بین دو مدرنیته الحادی و اسلامی
- ۲۰۱ انزوای اخلاقی، لازمه محوریت عقل گرایی و حس گرایی
- ۲۰۳ رابطه عقل گرایی و التقاط
- ۲۰۵ نقش عقل محوری در تربیت نقل و عقل از حس و تجربه
- ۲۰۶ جایگاه متفاوت علوم انسانی نظری و تجربی از منظر اصالت ایمان، عقل و حس

فصل سوم: مواضع ۲۰۶

- ۲۱۳ دیدگاه اول: فقه سنتی، محور حکومت تمدن اسلامی
- ۲۱۴ مبانی و مراحل فقاقت و اجتهاد در دیدگاه فقه سنتی
- ۲۱۵ راهکار طرفداران دیدگاه اول برای اثبات کارآمدی فقه سنتی
- ۲۱۶ جایگاه رفیع عنصر «عدالت» در مبانی فقهی
- ۲۱۸ دیدگاه اول، نظریه غالب در میان طرفداران حکومت اسلامی
- ۲۱۹ نقد دیدگاه اول و بیان نقاط ضعف آن
- ۲۲۲ ناتوانی فقه سنتی از تأسیس مدل فرهنگی - اقتصادی اسلام
- ۲۲۳ مراحل تکامل انقلاب اسلامی
- ۲۲۵ تفاوت معقولیت و مقبولیت در دو مرحله پیدایش و توسعه
- ۲۲۶ اهتمام تنوری پردازان به طراحی فرهنگ سیاست، فرهنگ و اقتصاد
- ۲۲۷ حاکمیت مدل التقاطی بر مدیریت اجتماعی و نقش فقه سنتی در این خصوص
- ۲۲۸ علت رویارویی رهبری حکومت اسلامی با مدل کارشناسی مادی
- ۲۳۱ ضعف دیدگاه اول در تعریف معیار صحت واحد برای سه حوزه مدیریت
- ۲۳۳ دیدگاه دوم: فقه پویا همراه با نگرش به توسعه موضوعی فقه
- ۲۳۴ تأکید طرفداران فقه پویا بر ضرورت توسعه گستره موضوعات اجتماعی

۱۰ ■ مهندسی تمدن اسلامی؛ الزامات و موانع

اتحاد دو حوزه استنباط و کارشناسی، راهکار این دیدگاه در کارآمدتر کردن فقه

- ۲۳۵
- ۲۳۶ تربیت نیروی انسانی متخصص و متعهد، جهت گیری اصلی در این دیدگاه
- ۲۳۸ اصرار بر حفظ روش سنتی فقهات، رویکرد دیگر دیدگاه دوم
- ۲۳۹ استدلال دیدگاه دوم در خصوص ضرورت حفظ روش سنتی استنباط
- ۲۴۰ نقد دیدگاه دوم و بیان نقاط ضعف آن
- ۲۴۰ غفلت دیدگاه دوم از ضرورت بالندگی فقهات، همپای توسعه موضوعات
- ۲۴۱ عدم اعتقاد این گروه به ضرورت توسعه روش توسط شریعت
- ۲۴۲ ناکارآمدی دیدگاه دوم در برقراری عدالت اجتماعی و تولید روش اداره
- ۲۴۳ غفلت دیدگاه دوم از تفاوت دو نظام نسبت حاکم بر احکام فردی و اجتماعی
- ۲۴۴ علت تخصصی، مرجع قابل اعتماد در تطبیق حکم به موضوع اجتماعی
- ۲۴۵ غفلت دیدگاه دوم از ناتوانی فقهات موجود در استنباط احکام اجتماعی
- ۲۴۶ تعطیلی احکام اولیه و توسعه نهضت ترجمه، از آثار نگرش فقه پویا
- ۲۴۷ غفلت دیدگاه دوم از یاکریت دو منطق متفاوت بر دو حوزه استنباط و کارشناسی
- ۲۴۹ توسعه حوزه منطقه فروع، از دیگر لوازم بذیرش این دیدگاه
- ۲۵۱ بیان و نقد اجمالی یکی از اهداف این تئوری فقه پویا
- دیدگاه سوم: تکیه بر کارشناس متدلس با هاف هم‌سان‌سازی مدرنیته و تمدن اسلامی
- ۲۵۲
- ۲۵۳ دلایل عمده طرف‌داران این دیدگاه
- ۲۵۵ نقد دیدگاه سوم؛ انکار حاکمیت ارزش بر بینش و دانش
- ۲۵۷ ناتوانی این دیدگاه در طراحی مدل تحلیل حوادث اجتماع
- ۲۵۸ غفلت از تناقض حاکم بر دو مبنای دین و مدرنیسم
- ۲۶۱ تفاوت ماهوی زیبایی‌شناسی الهی و زیبایی‌شناسی الحادی
- ۲۶۲ ترکیب جسارت انقلابی با مصرف‌گرایی
- ۲۶۵ تولید علم و فناوری، معیار کارآمدی و بهره‌وری در سطح جهانی
- ۲۶۷ دیدگاه چهارم: تلفیق کارشناسی دینی و علمی همراه با نوعی اخباری‌گری مدرن
- ۲۶۸ تأکید دیدگاه چهارم بر تولید احکام ارزشی، توصیفی و تکلیفی
- ۲۶۸ نقد دیدگاه چهارم: تکیه بر روش اخباری‌گری با هدف اجتناب از تأویل کلام وحی
- ۲۶۹ خصوصیات منفی روش اخباری‌گری
- ۲۷۲ حاکمیت نفاق اجتماعی، معلول تلفیق کارشناسی سکولار و کارشناسی دینی
- ۲۷۳ غفلت از تفاوت روش خطابی با روش تولید برنامه
- ۲۷۴ نکاتی چند درباره دیدگاه‌های چهارگانه
- ۲۷۵ کارآمدی، ملاک مقبولیت و مشروعیت نظام اجتماعی از نظر افکار عمومی
- ۲۷۶ جنگ اصلی، نبرد مفاهیم در عرصه علم و فناوری
- ۲۷۷

۲۷۷	دو دیدگاه درباره مبانی اداره جامعه
۲۷۹	نبود مدل فرهنگی؛ ایجاد افراط و تفریط سیاسی در جامعه
۲۷۹	دیدگاه پنجم: تکیه بر کارشناسی دینی از طریق دینِ حداکثر
۲۸۰	تبیین ارکان و نقاط قوت این دیدگاه
۲۸۰	دینِ حداکثر، پایه‌ای‌ترین رکن این نظریه
۲۸۱	شمولیت قلمرو شریعت بر سه حوزه نقل و عقل و حس
۲۸۲	هماهنگی سه حوزه ارزش، بینش و دانش، رمز برتری مدرنیسم
۲۸۲	پنج رکن دیدگاه پنجم
۲۸۴	تفاوت جایگاه نظریه تکامل‌گرایی دینی با دیدگاه‌های دیگر
۲۸۶	دین کامل، ابزار تکامل انسان کمال‌جو
۲۸۷	سه نوع نگاه متفاوت به رابطه دین و معارف دینی و غیردینی
۲۹۰	انزوا و انحلال دین، نتیجه حاکم کردن معارف تجربی بر معارف دینی
۲۹۱	هرمنوتیک، ابزار ترجمان مادی کلمات وحی (و غیر وحی)
۲۹۳	بازتاب هرمنوتیک در حوزه تفکر دینی
۲۹۹	جایگاه عقل متعبد به عنوان واسطه ارزش و دانش در نظریه پنجم
۳۰۰	امکان بریان طاعت و عصیان در حوزه اندیشه بشری
۳۰۲	عقل، خادم حس و تجربه در نظام مدرنیسم
۳۰۳	تعبد، محور تعریف حوزه نقل و عقل و حس در کارشناسی دینی
۳۰۴	رمز تسلط حس‌گرایان بر ارزش علم و عمل اجتماعی
۳۰۵	دین دنیاپرستی، محصول توسعه تربی‌گرایی در حوزه مفاهیم دینی
۳۰۶	دین عرفی، محصول شکست ارزش در حوزه مفاهیم عقلی
۳۰۷	عرف دینی، شاخص توسعه تعبد در تمامی حوزه‌ها
۳۰۷	پنج دیدگاه در یک نگاه

فصل چهارم: موانع/ ۳۱۳

۳۱۶	مانع اول: اطلاق نگری و نفی نسبیت دینی در حوزه شناخت‌شناسی مادی
۳۱۶	محدودیت مدل‌های التقاطی برای تلفیق جهت‌گیری دینی و مفاهیم مادی
۳۱۸	ضرورت تقسیم احکام به احکام التزامی و احکام عمل
۳۲۰	ثبات و تغییر، اوصاف اصلی احکام التزامی و عمل
۳۲۱	نقاط ضعف و قوت منطق اجتهاد شیعی
۳۲۴	بالندگی در منطق استنباط احکام
۳۲۶	تفاوت‌های دیگر احکام التزامی و عمل
۳۲۷	نسبیت‌گرایی و ضرورت جریان آن در احکام عمل
۳۲۸	آسیب‌شناسی گرایش به نفی نسبیت در معارف اسلامی
۳۳۱	چند نکته ضروری

- ۳۳۱ ۱. تقدم حفظ کيان اسلام بر هر ارزش ديگر
- ۳۳۲ ۲. تأثير حد تعريف در قواعد زبان‌شناسی وحی
- ۳۳۴ ۳. نقش منطق استنباط فقه حکومتی در رفع معضلات اجتماعی
- ۳۳۵ ۴. نفی نسبیت دینی
- ۳۳۶ مانع دوم: فقدان منطق شامل برای هماهنگ کردن دین و عینیت
- ۳۳۸ آثار زیان‌بار فقدان منطق جامع
- ۳۳۸ تکامل در پرستش، به معنای ثبات در جهت و تغییر در روند
- ۳۳۹ تأثیر منطق شامل در هماهنگ کردن نظام معرفت‌شناسی
- ۳۴۰ ضرورت شناخت محور سیستم در حوزه ایمان و کفر
- ۳۴۲ مانع سوم: فقدان فلسفه عمل اسلامی
- ۳۴۲ سه مهارت کارآمدی فلسفه الهی
- ۳۴۳ ملاطفه، تکامل، نسبیت و حرکت
- ۳۴۴ پشتیبانی از فرهنگ کارشناسی
- ۳۴۵ دفاع مبنایی: فرهنگ مبنی
- ۳۴۶ توجه نکردن به تأثیر مبنی‌دوینا، نقطه خلأ تمدن الهی
- ۳۴۷ علت غفلت مسلمانان از تأثیر عمیق مبنی در بنا
- ۳۴۹ منطق جامع، پل اصلی فلسفه علم و منطق‌های خرد
- ۳۵۰ تغییر حد تعریف و تأثیر آن در تغییر مفاهیم و احکام
- ۳۵۱ ضرورت هماهنگی مبنایی بین اخلاق، کلام و فقه
- ۳۵۲ ضرورت اجتهاد در حوزه اخلاقیات و اعتقادات
- ۳۵۳ جایگاه فقه کلان در مهندسی تمدن اسلامی
- ۳۵۴ نواقص فقه موجود از پایگاه زبان‌شناسی
- ۳۵۵ خلط ثبات وحی و ثبات فهم از وحی
- ۳۵۶ هم‌آوایی تکامل عبودیت و رشد ظرفیت تاریخی بشر
- ۳۵۶ عدول از مبنی، اشکال دیگر پایگاه زبان‌شناسی فقه
- ۳۵۸ تاریخی بودن ظرفیت کلام وحی
- ۳۵۹ دخالت دادن عرف در روش‌سازی
- ۳۶۰ تعبد و قاعده‌مندی و تفاهم، ملاکهای حجیت نظر فقهی
- ۳۶۳ لزوم سرایت هماهنگی تعبد در انگیزه، اندیشه و رفتار اجتماعی
- ۳۶۴ مانع چهارم: ناهماهنگی منطق معرفت دینی، عقلی و حسی
- ۳۶۴ چالش تمدن اسلامی در ناهماهنگی منطق نقلی، عقلی و تجربی
- ۳۶۵ نسبیت گرایی و نسبیت گریزی، ویژگی‌های مهم سه منطق مزبور
- ۳۶۶ نگاه متفاوت سه منطق به حقیقت و اعتبار
- ۳۶۷ نقش فلسفه اصالت ذات در ایجاد نگاه نسبیت گریز
- ۳۶۸ ناتوانی فلسفه و منطق انتزاع در تفسیر حرکت

- ۳۷۱ برداشت ناقص منطق اصالت ذات از وحدت و کثرت
- ۳۷۲ وجود تناقض در نگاه فلسفه و منطق انتزاع به مقوله حرکت
- ۳۷۳ اصالت ولایت، فلسفه نسبیست گرایی اسلامی
- ۳۷۴ نقش سه منطق در ارائه تعریفی آشفته از تکامل اجتماعی
- ۳۷۷ عجز دستگاه معرفتی موجود از استنباط احکام مجموعه
- ۳۷۹ ضرورت ملاحظه نسبت فلسفه، منطق و محصول بر پایه قرب
- ۳۸۰ شیوه آسیب شناسی صحیح در حوزه تحلیل درباره جامعه و تمدن
- ۳۸۳ طرح یک نظریه در خصوص موانع احیای تمدن اسلامی
- ۳۸۴ چهار عامل عقب افتادگی جوامع اسلامی از نظر ناقد
- ۳۸۴ اول. نگاه ناقص دین به عقل و عقلانیت
- ۳۸۵ دوم. به حاشیه راندن دانشمندان تجربی در مراکز قدرت مسلمانان
- ۳۸۶ سوم. رواج مسالک عرفانی
- ۳۸۷ چهارم. تعبد به گذشته و برخورد نامناسب با مدرنیته
- ۳۸۹ نقد دیدگاه فوق
- ۳۸۹ اول. غفلت از نقش فلسفه تاریخ. در تحلیل تمدن ها
- ۳۹۰ دوم. بطلان تلامس حقیقی توسعه و الحاد
- ۳۹۲ سوم. لزوم تصحیح روش به بین و علوم نظری
- ۳۹۴ چهارم. ضرورت تمسک به هر یک از نظری و عملی اندیشه
- ۳۹۵ پنجم. لزوم ملاحظه حاکمیت اراده بر عقل و تقسیم آن به دو عقل متعبد و غیر متعبد
- ۳۹۷ نگاه ناقص به عقل نقاد و پیروی از مبانی انسان شناسی مادی
- ۴۰۰ ششم. بطلان منطق نگری نسبت به تعبد به میراث گذشته و تقلید از مدرنیته
- ۴۰۲ مقایسه سه دیدگاه موجود پیرامون منطق معرفت شناسی
- ۴۰۳ نقاط ضعف و قوت منطق موجود مادی و الهی
- ۴۰۳ تناقض در مبنا و تبعات منفی آن
- ۴۰۴ ناتوانی تحلیل از تکامل، رمز شکست تئوری های مادی
- ۴۰۵ توانمندی منطق منتخب در ارائه تحلیل صحیح از تکامل
- ۴۰۶ اتکای منطق اسلامی موجود در نظریه فلسفی اصالت وجود
- ۴۰۷ نقاط قوت منطق منتخب و مقایسه آن با منطق مادی
- ۴۰۸ کارآمدی منطق مادی، فراتر از منطق موجود و فروتر از منطق منتخب
- ۴۱۰ تفاوت دیدگاه سه منطق در مقوله جبر و اختیار و شناخت شناسی
- ۴۱۱ اشتراک دو منطق موجود مادی و الهی در نگاه ناقص به امر تکامل
- ۴۱۲ تفاوت سه دیدگاه در خصوص مفهوم و جایگاه حجیت
- ۴۱۳ نقش اختیار در تعریف از حجیت و تکامل
- ۴۱۴ تبعات منفی در نظر نگرفتن اختیار
- ۴۱۵ ویژگی های منطق جامع تکامل گرا

- ۴۱۶ ضرورت ثبات در عقیده و پویایی در اندیشه
 ۴۱۷ توسعه پرستش الهی، مبنای حرکت
 ۴۱۷ تضاد نگاه تکامل‌گرا با ماده‌محوری
 ۴۱۸ تعریف الهی از فلسفه تکامل تاریخ
 ۴۱۹ نگاه مثبت به دین و دولت در پایان تاریخ
 ۴۲۱ ضرورت ملاحظه سطوح و ترکیب اختیارات
 ۴۲۲ محوریت توسعه انسانی در احیای تمدن اسلامی
 ۴۲۳ رد تئوری‌های مادی و قرائت‌های دینی
 ۴۲۵ دفاع از نظام حقوقی تکلیف‌مداری و حق‌محوری
 ۴۲۵ نقش واقعی انقلاب فرهنگی در احیای تمدن نوین
 ۴۲۶ نقش مدیریت تحقیقات اسلامی در جنبش نرم‌افزاری الهی
 ۴۲۷ تولید سیستم مفاهیم بنیادی، تخصصی، عمومی
 ۴۲۹ تولید ادبیات اداره بر اساس مدل مدیریت تحقیقات
 ۴۳۲ توجه به «نار آمدن» آزدانی در عرصه مدیریت اجتماعی
 ۴۳۳ تأسیس سازمان‌ها، اجتماع برای تعیین حوزه توانایی، دانایی و دارایی

کلام پایانی/۴۳۷

کتابنامه/۴۳۹

اعلام/۴۴۳

تعايير، مفاهيم، اصطلاحات/۴۴۵

دیباچه

تحولات سیاسی، فرهنگی، اقتصادی، در مقیاس تمدنی، طی سه دهه گذشته در دنیا، که با پیروزی انقلاب اسلامی ایران شتاب و جهت‌گیری بی‌نظیری پیدا کرد؛ شرایط مناسبی در بُعد فکر و فرهنگ، برای تولید منافع‌آفرین و نرم‌افزار مدیریت توسعه اجتماعی، ایجاد کرده است. مطالبه مکرر رهبران انقلاب اسلامی از شورای عالی انقلاب فرهنگی، حوزه علمیه و دانشگاه در خصوص پی‌ریزی بنیادهای تمدن اسلامی، نشان‌گر درک درست ایشان از «زمان و مکان» این دوران جدید است؛ که تاریخ نظام مدیریت جهانی به پایان لیبرالیسم نزدیک می‌شود. جامعه بشری در این مسیر برای حل چالش‌ها و بحران‌های به وجود آمده، نیاز به پاسخ و نسخه‌ای فراگیر دارد که بتواند امید به حیات طیبه و زندگی بر پایه ایمان و عدالت را برای همگان فراهم سازد. اگر دهه چهارم انقلاب اسلامی با همین رویکرد نوین،

دهه پیشرفت و عدالت نام گرفت، و سند چشم انداز ۲۰ ساله، جنبش نرم افزاری، طراحی نقشه مهندسی فرهنگ و فرهنگی، مدیریت تحول حوزه و دانشگاه، نقشه جامع علمی و ... همگی حول محور طراحی الگوی تمدن اسلامی ایرانی، مطرح و ضروری شده‌اند. و اگر نخبگان علمی و دستگاه‌های کلان فرهنگی برای تحقق شعار دیرینه انقلاب فرهنگی به همت و کار مضاعف زیر پرچم دین مبین اسلام فراخوانده شده‌اند؛ همگی در آستانه فصلی نو در دهه پیش رو می‌توانند قطعاتی از یک مجموعه هماهنگ باشند که در نهایت، نقطه امید نظام اسلامی در توسعه عقبه تئوریک و عمق استراتژیک آن در جغرافیای سیاسی، فرهنگی و اقتصادی جهان خواهد بود البته جامعه نخبگان علمی و فرهنگی ما به این واقعیت، رسیده‌اند که برای رسیدن به این اهداف، چاره‌ای جز مفهوم‌سازی نظری، الگوسازی کاربردی، ساختارسازی اجتماعی و نظام‌سازی فرهنگی، مبتنی بر اندیشه مهندسی تمدن‌سازی اسلامی نداریم. آغاز اجرای پنج‌گانه توسعه کشور که بارزترین خصیصه آن، فرهنگ‌محوری است، نیاز به ارائه نظریه‌ها و مباحث علمی داریم که افق‌های تازه‌ای را پیش روی طراحان، سیاست‌گذاران و راهبرهان کشور قرار بدهد. کتاب «الزامات و موانع مهندسی توسعه اسلامی»، از جمله کتاب‌هایی بوده که با رویکردی کاملاً متفاوت و بدیع به این مسئله پرداخته است. کتاب حاضر در سومین جشنواره «کتاب دین» و پژوهش‌های برتر سال ۸۸، شایسته تقدیر شناخته شد؛ همچنین توسط مرکز «الحضارة التنمیه الفکر الاسلامیه» بیروت منتشر گردیده است.

از کلیه همکاران، از جمله معاونت پژوهشی و مدیریت ارتباطات دفتر فرهنگستان علوم اسلامی که در چاپ مجدد این کتاب تلاش مجدانه نمودند تشکر و قدردانی می‌شود.

عبدالعلی رضایی

رمضان ۱۴۳۱ - ۱۳۸۹/۵/۳۰